

1076 MAR 22

2hh *Kiállítás* *9.439*
Épült '77-ben

A belvárosi járókelő immár hozzászólt ahhoz, hogy a Tanács körút elején lelassítsa lépteit, és az üvegen át bekukucskáljon: milyen kiállításon ismerkedhet meg a főváros vagy az ország építésének egy-egy érdekes mozzanatával vagy jövőbeli terveivel a hangulatos bemutatóteremben.

Ezúttal az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, valamint a fővárosi tanács megbízásából rendezett kiállítás mintegy keresztmetszetét adja mindannak, ami 1977-ben az országban megépült. A rendelkezésre álló adatok szerint a múlt évben létrehozott, kerekén 136 milliárd forint értékéből körülbelül 92 milliárdot képviselnek a befejezett beruházások. Az Építésügyi és Tájékoztatási Központ az összes beruházás 34 százalékát dolgozta fel a bemutatóra, és ennek eredményeképpen az építés szinte valamennyi területéről képet kaphat az érdeklődő.

Az összbenyomás kedvező, hiszen — hivatalos kifejezéssel élve — szinte minden létesítménycsoportban akad tetszetős megoldás. Legtöbbjük nemcsak átvitt értelemben jelent új színt a településeken: jelentős részük számúzi az egykor csaknem egyeduralgó szürkéséget is.

Más kérdés, ha a megvalósulásra fordított időt vagy a minőséget vizsgáljuk, korántsem az ünneprontás, de a valóságot legalábbis megközelítő kép felvázolásának szándékával. Mint a tájékoztató két fősztályvezető, *Bárony János* és *Schéry Gábor* őszintén elmondotta, e téren átütő, minőségi változásról — az egy évvel előttihez képest — még aligha beszélhetünk. Bár az idén sokkal inkább törekedtek arra, hogy a kiállításon helvet kapó alkotások ne csak tervezői és kivitelezési szempontból, hanem a létrehozás körülményeit illetőleg is megközelítsék a remélt színvonalat — ez még nemigen sikerült. A minőség, a lebonyolítás szervezettsége, ütemessége — az örvendetesen szaporodó jó példák ellenére — még nem éri el a lehetőt és kívánatosat.

Nem hangsúlyozható eléggé és elégszer, milyen nagy szükség volna nemcsak az építőiparon belül, hanem a közreműködő szervek és inarágak részéről is a jobb összehangolásra, az indokolatlan zökkenők kiiktatására. Még mindig túl sok a megkezdett, majd szükségtelenül hosszú időre leálló építkezés. Ez nemcsak kisebb „szepelő”, olykor rikitó „bibircsók” egy-egy település arculatán, hanem környezetének rendezetlenségével, az olykor köré halmozódó szeméttel az egész város vagy városrész képét is elcsúfítja, s méltán háborít fel valamennyiünket. Még inkább jogos az ingerültség a gazdasági következmények ismeretében. Már-már közhely, hogy az elhúzódó beruházások megvalósítása

— az időközben beálló árváltozások és egyéb kedvezőtlen körülmények hatására — a tervezettnél sokkal több pénzbe kerül.

Mélyrehatóbb és hosszabb tanulmányozást igényelne, hogy az „Építettük '77-ben” kiállításon bemutatott néhány létesítmény megvalósulásának „átfutása” miért vált „vánszorgássá”, különösen olyan esetekben, amikor valóban emberéletek, de legalábbis az egészség sínyli meg a lassúságot, a késlekedést. Elég az Országos Kardiológiai Intézet „vesszőfutására” emlékeztetni, amely szerencsére véget ért, s az épületet — végre-valahára — ott találjuk az elkészült és most ki is állított alkotások sorában. Az igazságnak tartozunk azzal is, hogy bár a közvélemény jelentős része csaknem minden esetben az építőipart kárhóztatja a huzavonáért, a beruházások megvalósulása igen gyakran a korábbiakban már említett közreműködők hanyagsága és felelőtlenége miatt szenved késedelmet.

Röviden mindössze ennyit egyes visszasságokról. Az eredmények összessége azonban a bizakodásra is alapot ad. Az ötödik ötéves terv második esztendeje — 1977 — az építőipar sikeres éve volt. Mint az a jelentésekben olvasható, az építőipari ágazat — noha a főváros lakásépítési tervét sajnos nem teljesítette — az országos lakásépítési tervfeladatoknak eleget tett, sőt az ötéves terv első két évét tekintve túl is szárnyalta. Az országos építési tervet pedig — az együttes értéket tekintve — 12 milliárd forinttal teljesítette túl.

Visszatérve a kiállításra, az ott bemutatott létesítményeket szakzsűri bírálta el, és közöttük nem egy kiemelkedő teljesítményre bukkant. A kiállításon való szereplésért — és nyilván nemcsak ezért — oklevelet, illetve emlékérmét kapott tizenkét vállalat és intézmény. Közöttük találjuk a Fővárosi 2. számú Építőipari Vállalatot — amelynek a Rákóczi úti, immár joggal sokat és dicsérrel emlegetett sortatarozás példásan gyors és kitűnő megvalósítását köszönheti Budapest —, az UVATERV-et a köröstarcsai Körös-híder, az Ipari Épülettervező Vállalatot pedig a Dunaújvárosi Hullámvertikum megépítéséért jutalmazták. E példák még szaporíthatók lennének, és reméljük, a jövőre ismét megrendezésre kerülő bemutató előtt — számukat tekintve — több, és a megvalósulás körülményeit illetőleg is színvonalasabb alkotások válogatásakor „a bőség zavarával” küzdhet az ÉVM és a fővárosi tanács. Ám addig sem jár rosszul a honpolgár, ha betéved a Tanács körúti kiállítóterembe, és „ízeltőt” kap mindabból, amivel 1977-ben gazdagodott az ország.

Komor Vilma